

Rynek jednorazowych e-papierosów w Polsce

Warszawa, luty 2024

Spis treści

Kluczowe informacje	3
E-papieros jednorazowy: definicja	5
Rys historyczny: rynek jednorazowych, smakowych e-papierosów w Polsce	8
Wielkość sprzedaży na rynku polskim	11
Rzeczywista sprzedaż jednorazowych, smakowych e-papierosów w Polsce – szacunek IPAG	14
Naruszenia prawa	16
Podsumowanie	17

Kluczowe informacje

- **Masowy napływ tanich, jednorazowych, smakowych e-papierosów do Polski: 100 mln sztuk w 2023 r.**
- **Wiele państw już pracuje nad zakazem ich sprzedaży, bo sięgają po nie głównie dzieci**

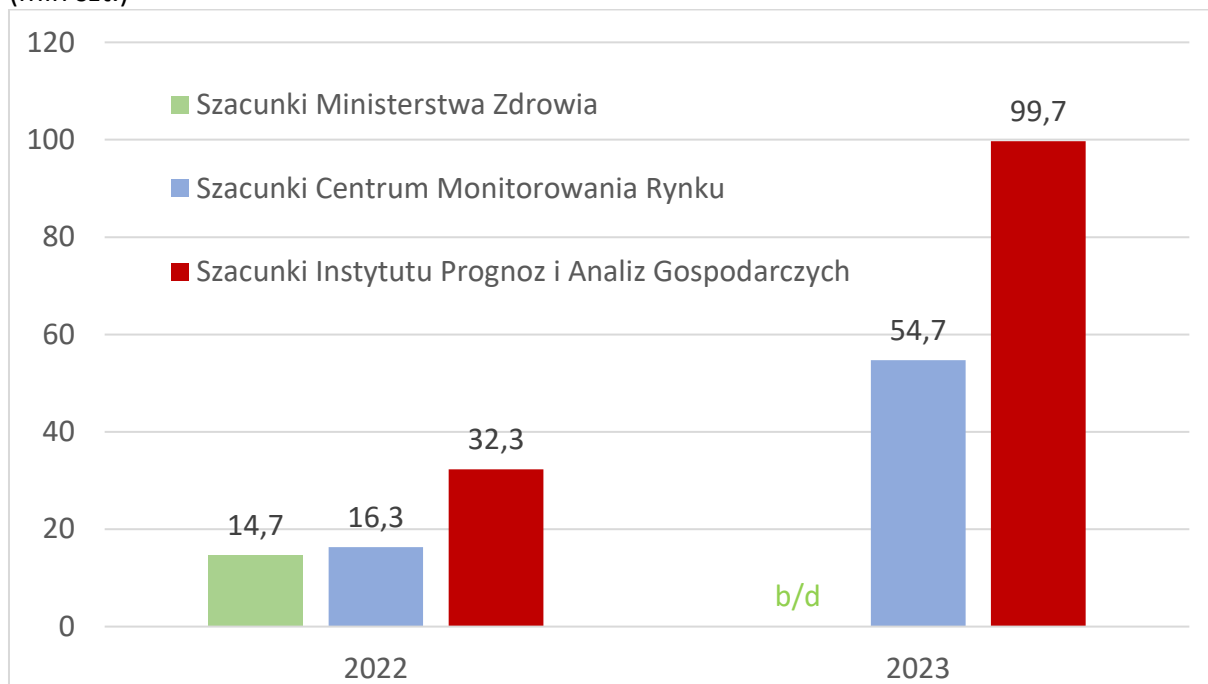
Obserwujemy masowy napływ tanich, jednorazowych, smakowych e-papierosów do Polski. Ich rzeczywista sprzedaż może być nawet kilkukrotnie wyższa niż podaje Ministerstwo Zdrowia. Według szacunków Instytutu Prognoz i Analiz Gospodarczych (IPAG) w 2023 r. wyniosła blisko 100 mln sztuk. Wzrost sprzedaży jest wykładniczy i przekracza 200 proc. r/r (w 2022 r. sprzedaż wyniosła 32,3 mln sztuk). Atrakcyjna cena (poniżej 30 zł), duży wybór smaków (ok. 770 wariantów) oraz szeroka, pozbawiona kontroli dostępność sprawiają, że po tzw. „jednorazówki” sięgają również dzieci. Z tego powodu coraz więcej europejskich państw już pracuje nad zakazem ich sprzedaży. IPAG, analizując zjawiska mające wpływ na budżet państwa, zwraca też uwagę na problem naruszeń i łamania prawa przez podmioty sprowadzające z zagranicy jednorazowe, smakowe e-papierosy, skutkujący rozwojem nielegalnego rynku.

- Według danych Ministerstwa Zdrowia, w 2022 r. sprzedaż jednorazowych, smakowych e-papierosów w Polsce wyniosła 14,66 mln sztuk. Firma badawcza Centrum Monitorowania Rynku (CMR), monitorująca dużą część kanałów dystrybucji rynkowej tych wyrobów, raportuje sprzedaż wyższą o 11 proc. niż wynika z danych resortu (16,3 mln sztuk w 2022 r). W 2023 r. CMR raportował sprzedaż już na poziomie 54,2 mln sztuk.
- IPAG podjął próbę oszacowania rzeczywistej wielkości sprzedaży jednorazowych, smakowych e-papierosów w Polsce, doszacowując pozostałe kanały ich dystrybucji. Rzeczywista sprzedaż jednorazowych, smakowych e-papierosów w 2023 r. wyniosła według IPAG ok. 99,7 mln sztuk. W 2022 r. sięgała ok. 32,3 mln sztuk. Wzrost sprzedaży w latach 2022-2023 był zatem ponad trzykrotny. To najszybciej rosnąca kategoria na polskim rynku wyrobów nikotynowych.
- Według wyliczeń IPAG, w 2023 r. średnia miesięczna sprzedaż jednorazowych, smakowych e-papierosów w Polsce sięgała 8,3 mln sztuk. Ponad 90 proc. rynku stanowią warianty słodkie, owocowe lub tzw. napojowe. Łącznie w oficjalnej polskiej dystrybucji jest ponad 770 wariantów smakowych.
- IPAG dokonał przeglądu analiz i informacji dotyczących rynku jednorazowych, smakowych e-papierosów, z którego wynika, że blisko 60 proc. produktów jest niezgodnych z przepisami polskiego prawa. Obrót w większości odbywa się w kanałach dystrybucji

niemonitorowanych i zakazanych przez prawo (np. sprzedaż online), co rodzi problem rozwoju nielegalnego rynku.

- Zjawiskiem, na które należy zwrócić szczególną uwagę, jest internetowa sprzedaż e-papierosów. Pomijając zakaz sprzedaży takich produktów na odległość, zawarty w ustawie z dn. 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, odbywa się ona z pominięciem obowiązków podatkowych wynikających z ustawy z dn. 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym, co prowadzi do istotnych strat dla budżetu państwa z tytułu podatku akcyzowego. Proceder ten wiąże się również ze stratami z tytułu VAT oraz podatku dochodowego.

Wykres 1 Sprzedaż jednorazowych smakowych e-papierosów w Polsce w latach 2022-2023 (mln szt.)

Źródło: Opracowanie Instytutu Prognoz i Analiz Gospodarczych na podstawie danych Ministerstwa Zdrowia, Centrum Monitorowania Rynku oraz szacunków własnych

E-papieros jednorazowy: definicja

Jednorazowe e-papierosy (ang. *disposable vapes* lub *disposable e-cigarettes*) to rodzaj papierosów elektronicznych z wbudowaną baterią, bez możliwości jej naładowania oraz z wbudowanym zbiornikiem z płynem (ang. *e-liquid*) z nikotyną lub bez nikotyny, bez możliwości jego uzupełnienia lub wymiany. Po wyczerpaniu baterii lub wyczerpaniu płynu produkt nie nadaje się do powtórnego użytku.

Standardowy e-papieros jednorazowy pozwala na około 700-800 zaciągnięć, co jest odpowiednikiem 2,5-3 paczek papierosów. Uśredniona cena jednorazowego e-papierosa w Polsce nie przekracza 30 zł.

Zgodnie z raportem „E-papierosy, czyli vaping – wizualny słownik produktów”, autorstwa amerykańskich Centrów ds. Kontroli i Prewencji Chorób (U.S. CDC), podległych Departamentowi Zdrowia i Opieki Społecznej rządu Stanów Zjednoczonych, e-papierosy jednorazowe są przykładem najstarszej (pierwszej z czterech) generacji papierosów elektronicznych¹. Pomimo wysokiego zróżnicowania tego segmentu, amerykańskie CDC wymieniają cztery cechy wspólne takich produktów:

- 1) „Rodzaj e-papierosa przeznaczonego wyłącznie do jednorazowego użycia”;
- 2) „Urządzenia nie można ładować ani ponownie napełniać”;
- 3) „[Urządzenie] jest wyrzucane, gdy wyczerpie się w nim bateria lub płyn”;
- 4) „[Urządzenie] zostało zaprojektowane tak, aby naśladować wygląd papierosów i styl palenia. Dlatego określa się je czasami jako *papierosopodobne*” (ang. *cigalike*)”.

Choć jednorazowe e-papierosy są najdłużej obecną na rynku generacją papierosów elektronicznych – pierwsze jednorazowe urządzenia typu „cigalike” trafiły do masowej produkcji w 2003 r., a opracował je chiński farmaceuta Hon Lik – to rozkwit ich sprzedaży na świecie i w Polsce przypada na ostatnich kilka lat i wiąże się z wprowadzeniem szerokiej liczby wariantów smakowych przez producentów.

Organizacje zdrowotne zwracają uwagę, że jednorazowe e-papierosy są najszybciej rosnącą kategorią wyrobów na globalnym rynku e-papierosowym, z udziałami sięgającymi 22 proc. w 2022 r. i podkreślają, że są one „szczególnie popularne wśród młodzieży”. Globalny rynek jednorazowych e-papierosów w 2022 r. wyceniano na 4,9 mld dolarów, a w latach 2018-2022

¹ https://www.cdc.gov/tobacco/basic_information/e-cigarettes/pdfs/ecigarette-or-vaping-products-visual-dictionary-508.pdf

wzrost sięgnął łącznie 116 proc. W sprzedaży na świecie jest **ponad 550 tys. wariantów jednorazowych e-papierosów²**.

Jak wynika z raportu „International Trade in the Vape Sector: Focus on Asia, US and Europe”, obecnie **95 proc. jednorazowych, smakowych e-papierosów produkowanych jest w Chinach, a Pekin odpowiada za 90 proc. ich globalnego eksportu**, wycenianego w 2022 r. na 11,1 mld dolarów³. **W Chinach od 1 października 2022 r. obowiązuje całkowity zakaz sprzedaży jednorazowych, tzw. „owocowych” e-papierosów**, co nie przeszkadza Pekinowi w masowym eksporcie takich produktów na rynki zagraniczne. Do Europy i USA trafiają w kontenerach często z wprowadzającymi w błąd oznaczeniami – jako: „latarki”, „baterie” czy „ładowarki”.

Około 60 proc. eksportu jednorazowych, smakowych e-papierosów z Chin trafia do USA. W grudniu 2023 r. amerykańskie władze po raz pierwszy publicznie ogłosiły konfiskatę 1,4 mln smakowych, jednorazowych e-papierosów chińskiej firmy iMiracle. Wartość skonfiskowanych produktów, które miały trafić do nielegalnej sprzedaży, amerykańska administracja oszacowała na 18 mln dolarów⁴. Zaostrzenie amerykańskiej polityki zdrowotnej (w USA formalnie obowiązuje zakaz sprzedaży jednorazowych, smakowych e-papierosów), zmusza chińskich producentów do poszukiwania nowych rynków zbytu w Europie, w tym w Polsce.

Chiny, zakazując sprzedaży „owocowych”, jednorazowych e-papierosów w kraju, motywowały go troską o zdrowie osób niepełnoletnich oraz brakiem badań dotyczących skutków inhalacji substancji zawartych w płynach do e-papierosów jednorazowych. **W Europie wprowadzenie podobnego zakazu rozważa obecnie kilka państw, m.in. Francja, Niemcy czy Irlandia**, zwracając uwagę na rosnącą atrakcyjność jednorazowych, smakowych e-papierosów wśród nieletnich, ze względu na słodkie i owocowe smaki płynów oraz przystępność cenową tych urządzeń. W dyskusji publicznej często podnoszona jest też kwestia środowiska.

W styczniu 2024 r. **premier Wielkiej Brytanii, Rishi Sunak, ogłosił zakaz sprzedaży jednorazowych, smakowych e-papierosów, uzasadniając go rosnącą popularnością tej używki wśród dzieci i nastolatków**. Jak podaje Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej Wielkiej Brytanii, jednorazowe, smakowe e-papierosy są: „kluczowym czynnikiem odpowiedzialnym za alarmujący wzrost odsetka młodzieży używającej e-papierosów, przy czym udział jednorazowych e-papierosów w grupie wiekowej od 11 do 17 lat w ostatnich 2 latach wzrósł blisko 9-krotnie”⁵. Rząd Wielkiej Brytanii przeprowadził konsultacje dotyczące

² <https://cdn.who.int/media/docs/default-source/tobacco-hq/regulating-tobacco-products/ends-call-to-action-background.pdf>

³ <https://www.businesswire.com/news/home/20231219834134/en/International-Trade-in-the-Vape-Sector-Focus-on-Asia-the-US-and-Europe---ResearchAndMarkets.com>

⁴ <https://fortune.com/2023/12/19/elf-bar-vape-cigarette-customs/>

⁵ <https://www.gov.uk/government/news/disposable-vapes-banned-to-protect-childrens-health>

zakazu sprzedaży jednorazowych, smakowych e-papierosów: blisko 70 proc. rodziców, nauczycieli, pracowników służby zdrowia i ogółu społeczeństwa poparło zakaz. Według badania Cancer Research UK, **316 tys. młodych Brytyjczyków, którzy nigdy wcześniej nie mieli styczności z nałogiem, zaczęło używać jednorazowych, smakowych e-papierosów.** Zaawansowane prace nad zakazem „jednorazówek” trwają też we Francji, gdzie zakaz został **jednogłośnie przyjęty przez Zgromadzenie Narodowe.**

Jednocześnie należy odnotować, że jeśli e-papierosy:

- są przeznaczone wyłącznie do pełnoletnich osób palących;
- mają uregulowaną zawartość nikotyny w płynie;
- mają przebadany skład chemiczny płynów;
- są sprzedawane zgodnie z prawem, czyli ustawą z dn. 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz ustawą z dn. 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym

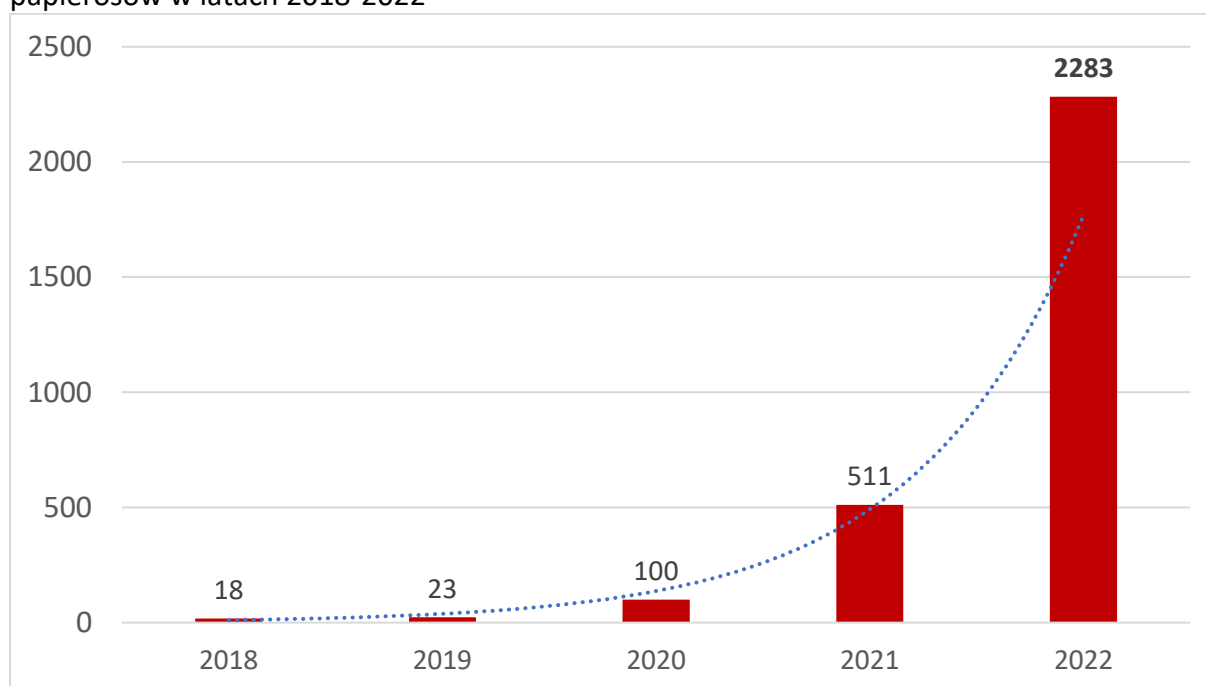
mogą być wówczas uznawane za lepszą od papierosów alternatywę dla palaczy.

Rys historyczny: rynek jednorazowych, smakowych e-papierosów w Polsce

Według informacji Ministerstwa Zdrowia, udostępnionych w odpowiedzi na interpelację nr 41718 Posłanki Aleksandry Gajewskiej z 21 czerwca 2023 r.⁶, pierwsze jednorazowe, smakowe e-papierosy, zostały zarejestrowane w Polsce w 2018 r. Każdorazowo rejestracji dokonuje Biuro ds. Substancji Chemicznych – urząd podległy Ministerstwu Zdrowia i odpowiadający m.in. za zatwierdzanie do sprzedaży wszelkich wyrobów tytoniowych, nikotynowych oraz e-papierosów bez nikotyny.

W 2018 r. Biuro dopuściło do obrotu 18 rodzajów jednorazowych e-papierosów. W kolejnych latach liczba rejestracji nowych urządzeń dynamicznie rosła: w 2019 r. do sprzedaży trafiły 23 nowe urządzenia, w 2020 r. – 100, w 2021 r. – 511, **w 2022 r. – 2283.**

Wykres 2 Liczba zarejestrowanych w Polsce rodzajów jednorazowych smakowych e-papierosów w latach 2018-2022

Źródło: Opracowanie Instytut Prognoz i Analiz Gospodarczych na podstawie danych Ministerstwa Zdrowia

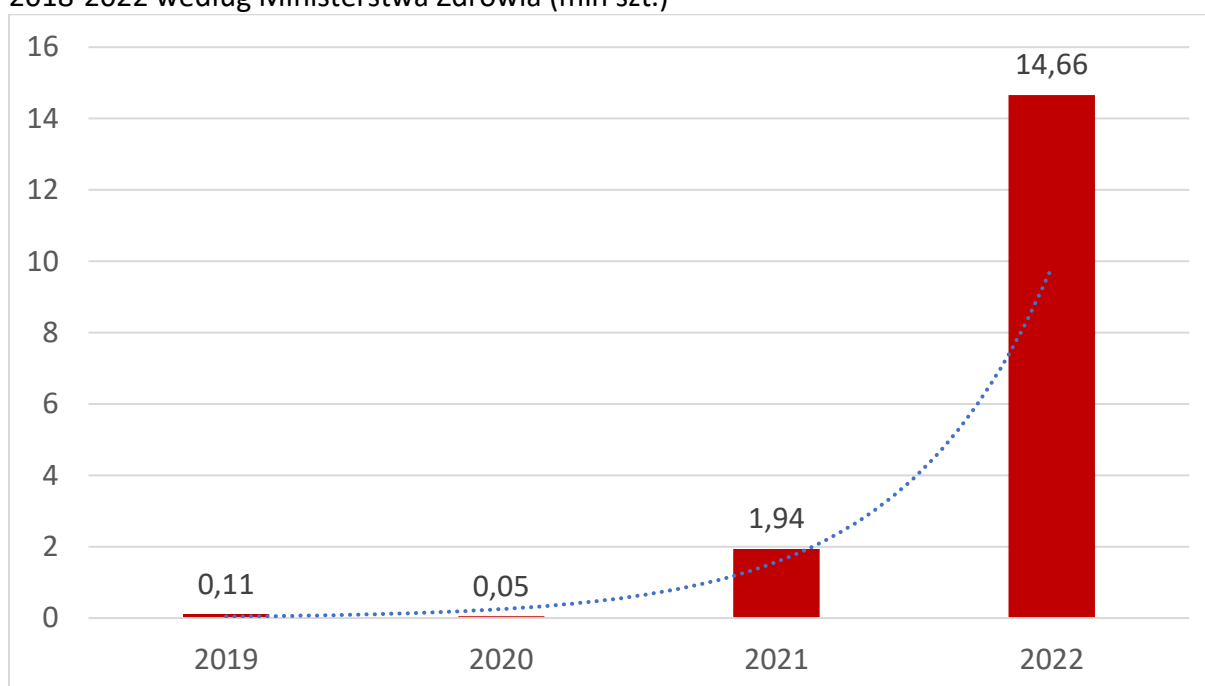
Liczba rodzajów jednorazowych e-papierosów zarejestrowanych do sprzedaży w Polsce w 2022 r. wzrosła blisko 127-krotnie w porównaniu do 2018 r. W latach 2021-2022 wzrost był niemal 4,5-krotny, a na rynku pojawiło się najwięcej, bo ponad 2 tys. rodzajów nowych urządzeń.

⁶ <https://orka2.sejm.gov.pl/INT9.nsf/klucz/ATTCTNBJB/%24FILE/i41718-o1.pdf>

Również według oficjalnych danych Ministerstwa Zdrowia sprzedaż jednorazowych, smakowych e-papierosów notuje w Polsce lawinowe wzrosty: **w 2019 r. było to 114 tys. sztuk, a w 2022 r. już ponad 14,6 mln sztuk, co oznacza ponad 128-krotny wzrost tego rynku.** Tylko w latach 2021-2022 sprzedaż wzrosła 7,5-krotnie (o ponad 655 proc.).

Resort zdrowia nie przedstawił jeszcze oficjalnych danych o sprzedaży oraz dotyczących rejestracji nowych urządzeń za 2023 r.

Wykres 3 Szacunek sprzedaży jednorazowych smakowych e-papierosów w Polsce w latach 2018-2022 według Ministerstwa Zdrowia (mln szt.)

Źródło: Opracowanie Instytutu Prognoz i Analiz Gospodarczych na podstawie danych Ministerstwa Zdrowia

Tablica 1 Dynamika sprzedaży jednorazowych, smakowych e-papierosów w Polsce w latach 2018-2022

	2019	2020	2021	2022
Liczba sztuk	114 355	55 550	1 941 050	14 663 879
Tempo zmian r/r (w proc.)		-51% (pandemia COVID-19, zamknięte granice)	+3394%	+655%

Źródło: Opracowanie Instytutu Prognoz i Analiz Gospodarczych na podstawie danych Ministerstwa Zdrowia

Choć dane Ministerstwa Zdrowia relatywnie trafnie uchwytyją wykładniczy wzrost sprzedaży jednorazowych, smakowych e-papierosów, to **mogą być istotnie niedoszacowane. Przyznał to sam resort, w odpowiedzi na wspomnianą wyżej interpelację poselską:**

„Jednocześnie należy wskazać, że nie wszystkie podmioty zobowiązane do złożenia sprawozdań rocznych za rok 2022 wykonały ten obowiązek. Prezes Biura prowadzi w tej sprawie postępowania w celu nałożenia kary pieniężnej na podstawie art. 15a. pkt 5 ustawy tytoniowej”.

Odrębnym wątkiem, który jedynie sygnalizujemy, a który być może wymaga większej uwagi regulatora, jest **rejestrwanie do sprzedaży nowych wariantów jednorazowych, smakowych e-papierosów, pomimo braku badań odnośnie ich składu chemicznego oraz skutków dla ludzkiego zdrowia, czego świadomość ma także sam resort zdrowia:**

„(...) Prezes Biura [ds. Substancji Chemicznych – dop. IPAG] nie otrzymał dotychczas, na podstawie art. 11 ustawy tytoniowej, zgłoszenia od producentów, importerów lub dystrybutorów papierosów elektronicznych lub pojemników zapasowych o podejrzewanych i niepożądanych dla zdrowia ludzkiego działaniach tych wyrobów”.

Wielkość sprzedaży na rynku polskim

Argumentem wskazującym na niedoszacowanie polskiego rynku jednorazowych, smakowych e-papierosów, są dane gromadzone przez firmę badawczą Centrum Monitorowania Rynku (CMR). Mimo, że podmiot ten rejestruje sprzedaż tylko w części kanałów dystrybucji, to zagregowane przez niego dane o wielkości sprzedaży i tak są wyższe, niż raportowane przez Ministerstwo Zdrowia.

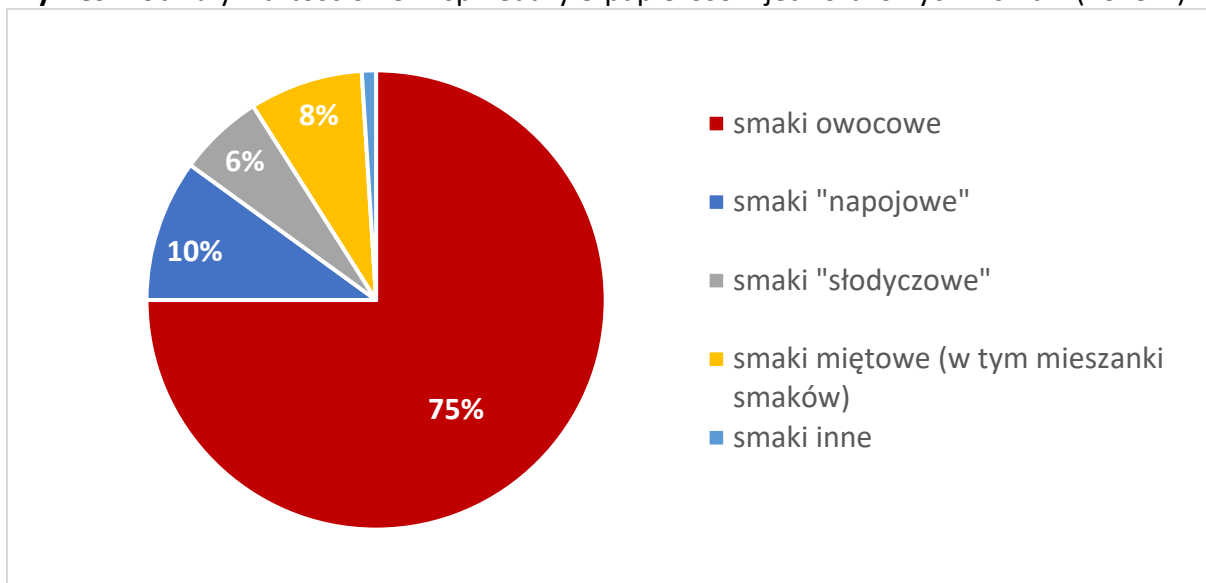
Istotnym problemem metodologicznym okazuje się zatem doszacowanie realnej, całkowitej sprzedaży i wielkości legalnego rynku jednorazowych, smakowych e-papierosów w Polsce.

Centrum Monitorowania Rynku na bieżąco analizuje dane rynkowe odnośnie m.in. skali sprzedaży jednorazowych, smakowych e-papierosów, oparte na badaniach prowadzonych w sklepach spożywczych poniżej 300m², sklepach specjalistycznych alkoholowych, kioskach, salonikach prasowych i supermarketach.

Zgodnie z danymi CMR, w Polsce w grupie sklepów, które są uwzględnione w wymienionych grupach podmiotów handlowych, w 2022 r. sprzedało się ponad 16,3 mln jednorazowych, smakowych e-papierosów. Wolumen jest zatem o 11,2 proc. większy (ok. 1,64 mln sztuk), niż podaje Ministerstwo Zdrowia. Przy czym należy raz jeszcze podkreślić, że CMR nie rejestruje całości sprzedaży rynkowej. Na przestrzeni roku sprzedaż jednorazowych e-papierosów w kanałach rynku rejestrowanych przez CMR wzrosła ponad 3-krotnie, a tempo wzrostu sięgnęło ponad 232 proc. r/r. **W 2023 r., zgodnie z danymi CMR, sprzedało się bowiem ponad 54,2 mln sztuk jednorazowych e-papierosów.**

Ponad 90 proc. polskiego rynku jednorazowych, smakowych e-papierosów, stanowią warianty słodkie, owocowe lub tzw. napojowe, niski zaś jest udział smaków: miętowego, mentolowego i tytoniowego. Wśród wariantów smakowych są np.: ananasowy, ciasteczkowy, melonowy, sernikowy, tarta cytrynowa, drink (np. pinacolada), energetyk, guma balonowa, wata cukrowa, lody śmietankowe czy cola. Najczęściej smak widnieje w nazwie produktu, np.: Pink Lemonade, Bubble Gum, Cotton Candy, Mango Milk Ice, Banana Ice, Cool Mango, Cola, Red Bull Ice, Blue Razz, Lemon Tart, Honey Melon, Coconut Melon, Strawberry Kiwi czy Pineapple Peach Mango. W sprzedaży są jednak produkty, których nazwa nie informuje o smaku, jak np.: Unicorn Shake, Tiger's Blood, Lush Ice, Mr. Black czy OMG. **Całkowita liczba dostępnych wariantów smakowych w 2023 r. przekraczała 770.**

Wykres 4 Udziały wartościowe w sprzedaży e-papierosów jednorazowych – smaki (2023 r.).

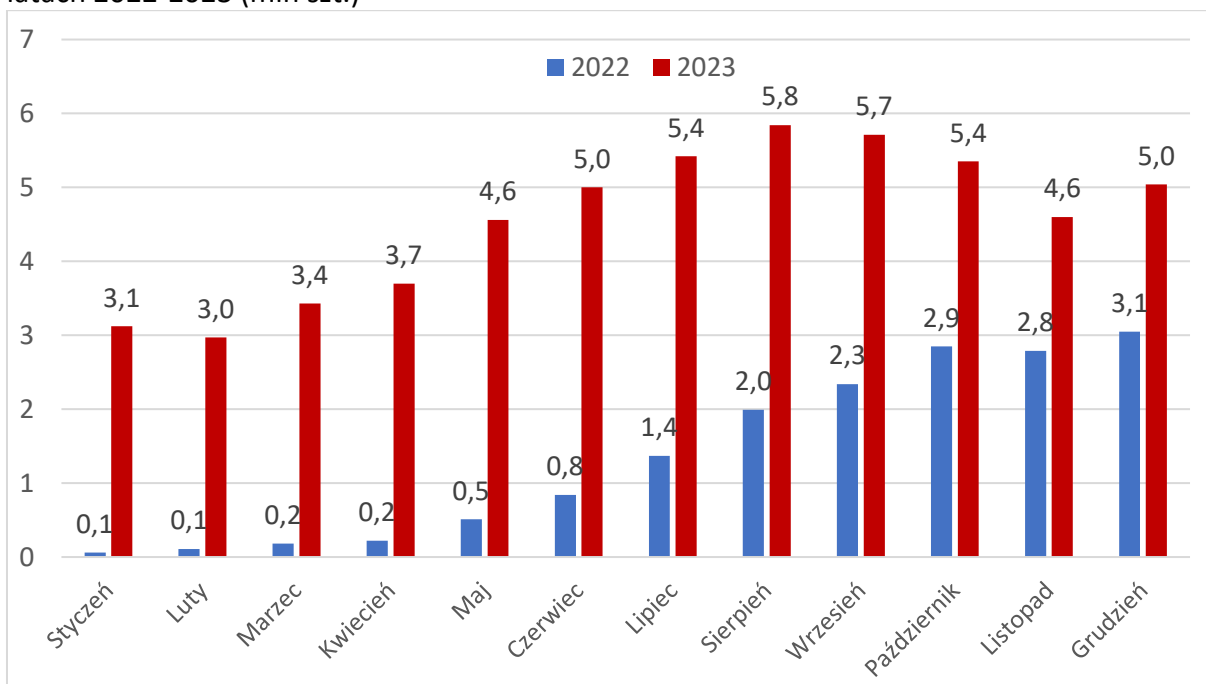

Źródło: Centrum Monitorowania Rynku

<https://www.cmr.com.pl/2024/01/jednorazowe-e-papierosy-przeboj-sprzedazy-2023/>

Z danych CMR wynika, że w styczniu 2023 r. sprzedaż jednorazowych, smakowych e-papierosów przekroczyła 3 mln sztuk. W maju – 4 mln. W czerwcu – 5 mln. W sierpniu była najwyższa, zbliżając się do 6 mln. Szczyt sprzedaży w miesiącach wakacyjnych może świadczyć o sezonowości sprzedaży, choć na razie dysponujemy zbyt krótkim okresem obserwacji.

Wykres 5 Liczba sprzedanych na rynku polskim jednorazowych, smakowych e-papierosów w latach 2022-2023 (mln szt.)

Źródło: Opracowanie Instytutu Prognoz i Analiz Gospodarczych na podstawie danych Centrum Monitorowania Rynku

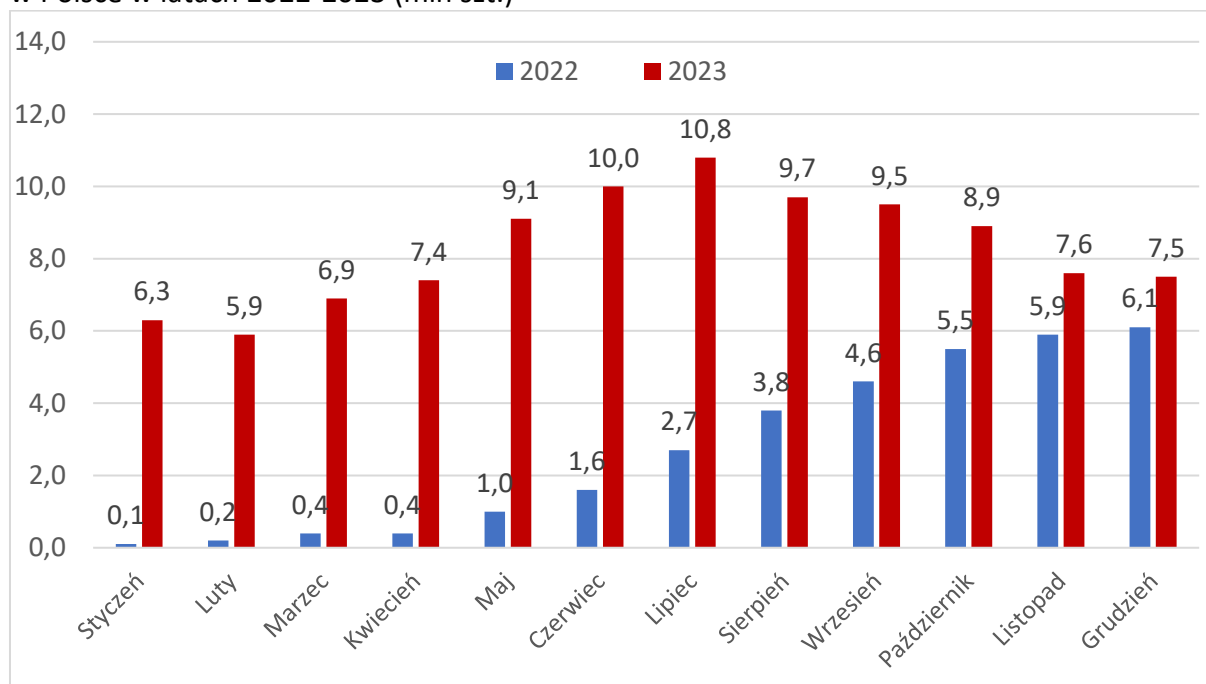
Pomimo rozbieżności w danych ilościowych, zarówno z informacji udostępnionych przez Ministerstwo Zdrowia, jak i z analiz Centrum Monitorowania Rynku, wyłania się wspólny obraz skokowej sprzedaży jednorazowych, smakowych e-papierosów w Polsce.

Rzeczywista sprzedaż jednorazowych, smakowych e-papierosów w Polsce – szacunek IPAG

Bazując na danych o sprzedaży zebranych przez Centrum Monitorowania Rynku, **Instytut Prognoz i Analiz Gospodarczych** podjął próbę oszacowania wielkości sprzedaży w pozostałych kanałach dystrybucji jednorazowych, smakowych e-papierosów w Polsce, chcąc ukazać rzeczywisty obraz rynku i realną sprzedaż w latach 2022-2023.

Należy zastrzec, że prezentowane poniżej szacunki IPAG mogą być obarczone kilkuprocentowym błędem, wynikającym z braku dostępu do szczegółowych danych o sprzedaży pochodzących m.in. ze stacji benzynowych, hipermarketów, dyskontów, specjalistycznych sklepów z e-papierosami/wkładami (tzw. *brand retail*), automatów do sprzedaży jednorazowych, smakowych e-papierosów bez nikotyny, a przede wszystkim sprzedaży internetowej, np. w sklepach online (tzw. *vape-shops*).

Wykres 6 Szacunek rzeczywistej liczby sprzedanych jednorazowych, smakowych e-papierosów w Polsce w latach 2022-2023 (mln szt.)

Źródło: Instytut Prognoz i Analiz Gospodarczych

Według szacunków IPAG, rzeczywista sprzedaż jednorazowych, smakowych e-papierosów w Polsce w 2022 r. mogła wynieść 32,3 mln sztuk, a w 2023 r. zbliżyć się już do 100 mln sztuk (ok. 99,7 mln). Tempo wzrostu rynku w tym ujęciu sięga zatem ponad 200 proc. r/r.

W 2023 r. rekordowo pod kątem wolumenu sprzedaży wypadają miesiące wakacyjne: czerwiec (ok. 10 mln sztuk), lipiec (ok. 10,8 mln sztuk) oraz sierpień (ok. 9,7 mln sztuk). Sprzedaż w tych miesiącach mogła stanowić 30,5 proc. całości sprzedaży w 2023 r.

Uśredniona miesięczna rzeczywista sprzedaż jednorazowych, smakowych e-papierosów w Polsce w 2023 r. według szacunków IPAG sięga ok. 8,3 mln sztuk. W 2022 r. było to ok. 2,69 mln sztuk miesięcznie.

Uśredniona waga jednorazowego e-papierosa wynosi ok. 25 gramów. **Przy estymacji 99,7 mln urządzeń sprzedanych w 2023 r. w Polsce, oznacza to wytworzenie rocznie blisko 2,5 tys. dodatkowych ton elektroodpadów** w postaci zużytych urządzeń.

Naruszenia prawa

IPAG dokonał również przeglądu dostępnych analiz oraz informacji odnośnie rynku jednorazowych, smakowych e-papierosów, z których wynika, że **w sprzedaży dostępne są produkty nagminnie naruszające i łamiące obowiązujące przepisy polskiego prawa**. Według tych informacji, sprzedaż z naruszeniem prawa dotyczyć może **nawet 60 proc. polskiego rynku**.

Obrót produktami naruszający przepisy prawa w większości odbywa się **w kanałach dystrybucji nie tylko niemonitorowanych, co wręcz zakazanych w ustawie** o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dn. 9 listopada 1995 r., która mówi o zakazie sprzedaży na odległość, skutkując powstaniem nielegalnego rynku tych produktów.

Wśród innych zidentyfikowanych naruszeń prawa są m.in.:

- przekroczenie przez producentów dopuszczalnej pojemności płynu z nikotyną (w sprzedaży dostępne są produkty o pojemności nawet 20 ml, podczas gdy dopuszczalna wartość to 2 ml);
- przekroczenie przez producentów dopuszczalnego stężenia nikotyny w płynie (w sprzedaży dostępne są produkty o stężeniu 50 mg/ml, podczas gdy dopuszczalna wartość to 20 mg/ml);
- brak zgłoszenia ze strony producenta do Biura ds. Substancji Chemicznych o wprowadzeniu produktu na rynek;
- brak wymaganych prawnie informacji (np. zbyt małe ostrzeżenia zdrowotne na paczkach jednorazowych, smakowych e-papierosów; brak informacji o stężeniu wdychanej nikotyny; brak instrukcji w języku polskim).

Prócz oczywistych naruszeń przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, powszechnym, zidentyfikowanym przez IPAG zjawiskiem, jest również **obrót jednorazowymi e-papierosami w Internecie, bez wypełniania wiążących się z tą działalnością obowiązków podatkowych**. W licznych sklepach internetowych można zakupić produkty bez polskich znaków akcyzy, a więc również bez zapłaconego od nich podatku: akcyzowego i VAT. **Działalność nierejestrowana, czyli w szarej strefie, oznacza również straty budżetowe** z tytułu należnego, a nieodprowadzanego przez sprzedawców, podatku dochodowego. Zjawisko to powinno stać się **przedmiotem szczególnego zainteresowania służb skarbowych**.

Inną kwestią wartą odnotowania, jest **sprzedaż jednorazowych, smakowych e-papierosów bez nikotyny w tzw. automatach vendingowych**, z których można dokonać zakupu często bez kontroli wieku kupującego.

Podsumowanie

Prezentowany raport IPAG ma na celu zwrócenie uwagi opinii publicznej oraz decydentów na lawinowy i niekontrolowany wzrost rynku jednorazowych, smakowych e-papierosów w Polsce, który może być znacznie poważniejszym wyzwaniem zdrowotnym, fiskalnym, a także środowiskowym, niż wynika to z oficjalnych danych. W ocenie Instytutu, szczególnie niepokojącymi zjawiskami są:

- brak rzetelnych danych o sprzedaży (których własny szacunek przedstawia IPAG w prezentowanym raporcie);
- brak kontroli nad skutkami używania jednorazowych, smakowych e-papierosów (po które coraz częściej sięgają osoby niepełnoletnie);
- brak nadzoru nad obrotem tymi produktami w sprzedaży internetowej i poza oficjalnym obiegiem gospodarczym (co zwiększa zakres szarej strefy w gospodarce, narażając budżet państwa na straty);
- brak stosowania się przez producentów do regulacji rynkowych (co m. in. jest przejawem nieuczciwej konkurencji względem podmiotów działających w pełni legalnie i regulujących wszelkie zobowiązania fiskalne).

Dynamiczny wzrost sprzedaży jednorazowych, smakowych e-papierosów sprawia, że stają się one coraz poważniejszym wyzwaniem zdrowotnym, fiskalnym i środowiskowym dla polskiej administracji rządowej. Zagrożenia z tego wynikające stają się tym istotniejsze, że świadomość narastającej skali problemu wciąż nie jest ani powszechna, ani wystarczająca.